

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Centru)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162.
Email: jcc@justice.md; Tel.: /+373 22/ 27-27-40
www.instante.justice.md

Curții Constituționale

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28, MD-2004

Dosar nr. 2-10279/25

Judecătoria Chișinău (sediul Centru), vă expediază sesizarea pîrîtului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza civilă nr. 2-10279/25, înaintată de Corjan Călin către Salinski Vladimir privind încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere și cheltuielile de judecată

*Anexă: copia încheierii nr. 2-10279/25 din 20.05.2026 – 5 file;
Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate – 11 file;*

**Judecător în Judecătoria
Chișinău (sediul Centru)**

Dvornic Octavian

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu art. 135 al. (1) din Constituție a prevederilor art. 402 al. (2) Codul civil al Republicii Moldova, în sensul omisiunii legislative de a reglementa mecanismul și dacă culpa reprezentantului/reclamantului este relevant la aplicarea normei.

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică

1. Salinski

2. Vladimir

5. Avocat stagiar Dumitru OUȘ,

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun²

Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în gestiunea Judecătorului Dan Sîrbu, se afla în examinare cauza civilă CORJAN CĂLIN vs. SALINSKI VLADIMIR acțiuni privind încasarea datoriei.

Cererea de chemare în judecată a fost înregistrată la data de 23.10.2022 și s-a întemeiat pe 2 contracte de împrumut, iar conform cerințelor din cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat încasarea din contul pârâtului a sumei de 308 672 dolari SUA.

Având la baza pretențiilor Contractul de împrumut f/n din 13.09.2013, Acordul adițional, anexa nr. 1 din 03.11.2015 al Contractului de împrumut f/n din 13.09.2013, Acordul adițional, anexa nr. 2 din 15.01.2016 al Contractului de împrumut f/n din 13.09.2013, Acordul adițional, anexa nr. 3 din 15.03.2019, al Contractului de împrumut f/n din 13.09.2013, precum și Contractul de împrumut f/n din 06.12.2013.

Ulterior, la data de 14.11.2024, cererea de chemare în judecată depusă de către reclamantul Călin Corjan vs Salinski Vladimir, a fost scoasă de pe rol, prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La data de 03.04.2025, această Încheiere a fost menținută de către Colegiului Curții de Apel Chișinău, respectiv a devenit irevocabil faptul că acest proces a încetat.

A doua cerere de chemare în judecată, a fost înregistrată la data de 14.05.2025 și s-a întemeiat pe aceleași acte.

Considerând că acțiunea este integral prescrisă, prin cerere, partea pârâtă (Salinski Vladimir reprezentat de către Avocata Lucia Maier) a solicitat respingerea integrală a acțiunii, având în vedere că termenul general de prescripție extinctivă pentru înaintarea acțiunii a expirat la data de 31.12.2023.

În textul cererii de chemare în judecată depuse la data de 14.05.2025, precum și la examinarea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate, reclamantul face trimitere la art. 402 Codul civil, potrivit căreia dacă instanța de judecată a restituit cererea, a scos cererea de pe rol sau a anulat ordonanța judecătorească, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere. Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței, depune o nouă acțiune, prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă.

C. Obiectul sesizării³

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 402 alin. (2) Cod civil al RM:

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecății instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale *ratione materiae*. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

„Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței, depune o nouă acțiune, prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă.”

1. În partea ce ține de omisiunea legislativă de a legifera culpa persoanei/reprezentantului la emiterea încheierii de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței.
2. În partea ce ține de constituționalitatea frazei „cu condiția ca noua acțiune să fie admisă”, având în vedere că în acest sens, instanța urmează să admită acțiunea în cazul în care este întemeiată, chiar dacă termenele de prescripție au expirat, astfel, previzibilitatea și claritatea acesteia fiindu-i afectată.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept, reiterat constat în jurisprudența Curții Constituționale și care se desprinde din spiritul articolului 1 al. (3) din Constituție îl constituie principiul legalității.

Atât instanța de contencios constituțional națională cât și Curtea Europeană, care constituie o instanță constituțională la nivelul întregii Europe, au statuat în jurisprudență că: „noțiunea de „lege” implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea”.

Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor (HCC 13/2015, par. 108).

În acest sens, Curtea reține că, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate (accesibilitate, previzibilitate și claritate), norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei într-o anumită situație, persoana poate pretinde în mod justificat că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o asemenea interpretare, norma care nu corespunde criteriilor clarității este contrară articolului 23 din Constituția Republicii Moldova.

Astfel, Curtea subliniază că legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Examinând prevederea legală al cărei control de constituționalitate se solicită, în raport cu celelalte reglementări existente, observăm că aceasta nu corespunde exigențelor de previzibilitate și claritate.

Ori, în contextul prevederilor enunțate, statul a omis să legifereze dacă culpa persoanei/reprezentantului la emiterea Încheierii de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței joacă un rol la întreruperea termenului de prescripție, având în vedere că statul la aprobarea prezentei norme s-a inspirat din legislația Federației Ruse și inclusiv cea română, însă, ultimul a eșuat să dispună de diligență și să legifereze întreaga norma prevăzute în aceste legi, ori, art. 204 Cod civil al Federației Ruse în redacția Legii federale N 100-Φ3 din 7 mai 2013, are o diferență majoră că se impune condiția suplimentară ca reclamantul să nu aibă culpă în survenirea incidentului procesual; art. III. – 7:302(2) DCFR).

Iar potrivit legislației Române civile, doar respingere acțiunii sau anularea acesteia care a rămas definitivă, este temei de întrerupere a prescripției prin acțiunea precedentă, nu și perimarea acesteia (analogic restituirii acesteia).

Aceste observații le facem din proiectul Legii privind modernizarea Codului civil și modificarea și completarea unor acte legislative conexe.

Prin urmare, omisiunea legislativă constatată rezidă în faptul că legiuitorul nu a reglementat în mod expres și previzibil efectele culpei reclamantului/reprezentantului asupra întreruperii termenului de prescripție în ipoteza restituirii cererii, scoaterii acesteia de pe rol ori anulării ordonanței.

Deși norma contestată a fost inspirată din reglementări străine, legiuitorul național a preluat doar parțial mecanismul juridic existent în dreptul comparat, omițând elementele esențiale care condiționează aplicarea instituției întreruperii prescripției și care oferă garanții împotriva arbitrariului. Această lipsă de reglementare generează incertitudine juridică, lasă loc unor interpretări divergente și permite aplicarea neuniformă a legii, contrar principiului securității raporturilor juridice și exigențelor de claritate și previzibilitate desprinse din articolul 1 alin. (3) și articolul 23 din Constituția Republicii Moldova.

Or, în absența unei delimitări clare privind relevanța culpei procesuale a reclamantului, persoana nu poate prevedea în mod rezonabil consecințele juridice ale conduitei sale procesuale asupra cursului prescripției. În consecință, norma contestată, prin caracterul său incomplet și lacunar, relevă existența unei veritabile omisiuni legislative, incompatibile cu standardele constituționale ale calității legii și ale principiului legalității.

Reieșind din textul expres al Legii contestate, desprindem că nu contează faza la care cererea de chemare în judecată poate fi restituită, ceea ce denotă că inclusiv la etapa înregistrării sau primirii acesteia, adică anterior punerii cauzei pe rol. Or, într-o asemenea situație, simpla depunere formală a cererii poate produce efecte juridice semnificative asupra cursului termenului de prescripție, chiar dacă acțiunea nu întrunea condițiile legale minime pentru a fi examinată de instanță.

Această modalitate de reglementare creează o stare evidentă de incertitudine juridică, întrucât norma nu permite persoanei să prevadă în mod rezonabil dacă o cerere afectată de vicii procedurale, restituită fără examinare și fără punerea cauzei pe rol, este sau nu aptă să producă efectul întreruperii prescripției. În lipsa unor criterii clare privind relevanța conduitei procesuale a reclamantului și gravitatea neregularităților cererii, aplicarea normei rămâne dependentă de interpretări judiciare variabile și imprevizibile.

Mai mult, o asemenea reglementare poate conduce la situația în care o persoană să beneficieze de efectul întreruperii prescripției chiar prin formularea unei cereri vădit inadmisibile sau afectate de neconformități imputabile exclusiv acesteia, ceea ce contravine însăși finalității instituției prescripției extinctive, aceea de a sancționa pasivitatea și lipsa de diligență în valorificarea dreptului subiectiv.

Prin urmare, lipsa unor dispoziții clare care să delimiteze efectele unei cereri restituite la etapa primirii acesteia demonstrează caracterul lacunar și imprevizibil al normei contestate, fiind afectate exigențele de claritate, securitate juridică și previzibilitate impuse de articolele 1 alin. (3) și 23 din Constituție.

În asemenea circumstanțe, pârâtul nu poate prevedea cu suficientă certitudine momentul la care raportul juridic devine definitiv consolidat, prin intervenirea prescripției extinctive, fiind menținut într-o stare continuă de insecuritate juridică. Mai mult, reclamantului i se creează posibilitatea de a prelungi indirect termenul de exercitare a acțiunii, inclusiv în situația în care incidentul procesual care a determinat restituirea sau anularea cererii îi este imputabil.

Norma contestată nu distinge între situațiile în care incidentul procesual survine din motive obiective și cele în care acesta este cauzat de culpa procesuală a reclamantului, permițând acestuia să beneficieze în continuare de efectul favorabil al întreruperii prescripției și de termenul suplimentar prevăzut de lege. O asemenea reglementare creează un avantaj procedural disproportionat în favoarea reclamantului și afectează securitatea raporturilor juridice ale pârâtului, care rămâne într-o stare de incertitudine cu privire la momentul efectiv al stingerii dreptului material la acțiune.

Iar în partea ce ține de constituționalitatea frazei „cu condiția ca noua acțiune să fie admisă”, având în vedere că în acest sens, instanța urmează să admită acțiunea în cazul în care este întemeiată, chiar dacă termenele de prescripție au expirat, astfel, previzibilitatea și claritatea acesteia fiindu-i afectată.

Ori, abzațul contestat contravine art. 185 al. (1) lit. n) și art. 186¹ al. (1-3) Codul de procedură civilă, având în vedere că stabilește norme procesuale care contravine însuși legislației procedurale civile (Codul de procedură civilă) a Republicii Moldova care de fapt reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

De altfel, art. 2 Codul de procedură civilă, la al. (1) indică, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de

hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

Articolul 394 Codul civil, reglementează modul de aplicarea prescripției extinctive, și menționează că acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extintivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 185 Codul de procedura civilă, (1) Judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: n) la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor.

Conform art. 186¹ Codul de procedură civilă, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extintivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate.

Acelaș articol, la al. (2) indică, că excepția de tardivitate și, după caz, repunerea în termen se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor.

Al. (3) aceluiaș articol, indică, că dacă nu se dispune repunerea în termen și/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

Conform articolul 185 CPC, indică și actele judecătorului de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, astfel, la al. (1) se menționează că judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: n) la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor.

La caz, normele prevăzute de Codul de procedură civilă, și normele Codul civil, la aplicarea simultană sunt incerte, contradictorii respectiv există dificultăți la aplicarea corectă a normelor de drept material sau procedural anunțat.

Aplicarea art. 402 al. (2) din Codul civil, prin pronunțarea asupra cererii de tardivitate odată cu temeinicia fondului cauzei, exclude aplicarea art. 185 al. (1) lit. n) și art. 186¹ al. (1-3) CPC, care menționează că acest tip de cereri se examinează de instanța de judecată doar la faza de pregătire pentru dezbateri judiciare, ceea ce face inaplicabil întreaga norma de la norma materială prevăzută de art. 402 al. (2) Codul civil, și anume partea finală a acesteia citat „prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă”.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Aplicând testul de proporționalitate în prezenta cauză, considerăm că norma contestată nu întrunește exigențele constituționale privind restrângerea exercițiului drepturilor fundamentale.

(1) Deși ingerința este prevăzută de lege, formularea normei contestate este lipsită de claritate și previzibilitate, ceea ce face imposibil pentru destinatarii acesteia să prevadă cu suficientă certitudine consecințele juridice ale aplicării sale. Or, potrivit standardelor constituționale și jurisprudenței constante a Curtea Constituțională a Republicii Moldova, o normă juridică trebuie să fie formulată suficient de clar și precis pentru a exclude arbitrariul în aplicare.

(2) Chiar presupunând că ingerința urmărește un scop legitim, precum asigurarea securității raporturilor juridice sau buna administrare a justiției, modalitatea în care legiuitorul a reglementat norma contestată depășește limitele admisibile ale marjei sale de apreciere.

(3) Nu există o legătură rațională și suficient justificată între ingerința instituită și scopul legitim urmărit, deoarece efectele practice ale normei generează incertitudine juridică și un dezechilibru procesual între participanții la proces. În special, reclamantul este pus într-o situație de impredictibilitate privind momentul exercitării dreptului material la acțiune, în timp ce pârâțul beneficiază de o poziție juridică privilegiată.

(4) Legiuitorul ar fi putut adopta măsuri legislative mai puțin intruzive, care să permită realizarea aceluiași scop legitim fără afectarea excesivă a dreptului de acces la justiție și a principiului securității juridice. Spre exemplu, norma putea prevedea criterii clare, termene determinate și mecanisme procedurale previzibile care să elimine riscul aplicării arbitrare.

(5) În consecință, ingerința nu respectă cerința proporționalității, deoarece afectează în mod excesiv drepturile garantate de Constituție, în special accesul liber la justiție, securitatea raporturilor juridice și principiul egalității armelor în procesul civil. Astfel, norma contestată instituie o sarcină disproporționată asupra persoanei și creează premise pentru aplicări neuniforme și arbitrare, incompatibile cu prevederile Constituției.

(6) În asemenea circumstanțe, pârâțul nu poate prevedea cu suficientă certitudine momentul la care raportul juridic devine definitiv consolidat, prin intervenirea prescripției extinctive, fiind menținut într-o stare continuă de insecuritate juridică. Mai mult, reclamantului i s-a creat posibilitatea de a prelungi indirect termenul de exercitare a acțiunii, inclusiv în situația în care incidentul procesual care a determinat scoaterea cererii de pe rol îi este imputabil.

(7) Astfel, și sintagma „cu condiția ca noua acțiune să fie admisă” din art. 402 alin. (2) Cod civil nu întrunește exigențele constituționale de claritate, previzibilitate și coerență normativă, deoarece generează incertitudine juridică în procesul aplicării prescripției extinctive. Norma contestată

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

crează o contradicție evidentă între dispozițiile Codului civil și cele ale Codului de procedură civilă, care reglementează expres momentul și procedura examinării excepției de tardivitate.

(8) Astfel, în timp ce art. 185 alin. (1) lit. n) și art. 186¹ alin. (1)-(3) CPC obligă instanța să soluționeze excepția de tardivitate în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, dispoziția contestată condiționează întreruperea prescripției de admiterea noii acțiuni, ceea ce presupune inevitabil o examinare a fondului cauzei. O asemenea reglementare face imposibilă aplicarea concomitentă și coerentă a normelor procesuale și materiale incidente, generând practici judiciare neuniforme și lipsind participanții la proces de posibilitatea de a prevedea consecințele juridice ale conduitei lor.

(9) Prin urmare, norma contestată afectează principiul securității raporturilor juridice și al legalității procesului civil, consacrate de Constituție, deoarece permite ca o excepție procedurală care, potrivit legii procesuale, trebuie examinată prioritar și separat, să depindă de examinarea fondului litigiului. În aceste condiții, sintagma contestată devine inaplicabilă în raport cu normele procedurale în vigoare și creează o stare de insecuritate juridică incompatibilă cu cerințele de calitate a legii.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

1. Nota informativă la proiectul Legii privind modernizarea Codului civil și modificarea și completarea unor acte legislative pag. 17-18;
2. Codul civil al României, art. 2539 al. (2).

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Subsemnatul, avocat stagiar Dumitru OUȘ, declar pe propria mea onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Cu deosebit respect,

Avocat stagiar Dumitru OUȘ

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Dosarul nr. 2-102749/2025
2-25070193-12-2-19052025

ÎN C H E I E R E

20 mai 2026

mun. Chișinău

Judecătorul Judecătorei Chișinău sediul Centru ,
Instanță compusă din :
Președintele ședinție, judecător
Grefier

Octavian Dvornic
Marinela Roșca

examinând în ședința de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Corjan Călin către Salinski Vladimir privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, cheltuielile judiciare,

a c o n s t a t a t :

La 14 mai 2025, Corjan Călin a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Salinski Vladimir privind încasarea datoriei pentru împrumutul nerestituit în mărime de 308 672 dolari SUA, dobânzii de întârziere în mărime de 277804,80 dolari SUA, penalitatea în mărime de 100 000 dolari SUA precum și a cheltuielile judiciare.

Astfel la baza pretențiilor având Contractul de împrumut f/n din 13.09.2013, Acordul adițional, anexa nr. 1 din 03.11.2015 al Contractului de împrumut f/n din 13.09.2013, Acordul adițional, anexa nr. 2 din 15.01.2016 al Contractului de împrumut f/n din 13.09.2013, Acordul adițional, anexa nr. 3 din 15.03.2019, al Contractului de împrumut f/n din 13.09.2013, precum și Contractul de împrumut f/n din 06.12.2013.

Reclamantul în susținerea acțiunii menționează faptul că inițial a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Salinski Vladimir privind încasarea datoriei la data de 23.10.2022, însă prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, Judecător Dan Sîrbu, din 14.11.2024 fost scoasă de pe rol.

A doua cerere de chemare în judecată, a fost înregistrată la data de 14.05.2025 și s-a întemeiat pe aceleași acte.

În cadrul ședinței de judecată reprezentatul pârâtului, avocat stagiar Ouș Dumitru a înaintat un demers prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate din conținutul prevederilor art. 402 alin.(2) Cod procedură civilă.

În motivarea cererii a indicat că, consideră că acțiunea este integral prescrisă, prin cerere, partea pârâtă (Salinski Vladimir reprezentat de către avocata Lucia Maier) a solicitat respingerea integrală a acțiunii, având în vedere că termenul general de prescripție extinctivă pentru înaintarea acțiunii a expirat la data de 31.12.2023.

În textul cererii de chemare în judecată depuse la data de 14.05.2025, precum și la examinarea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate, reclamantul face trimitere la art. 402 Codul civil, potrivit căreia dacă instanța de judecată a restituit cererea, a scos cererea de pe rol sau a anulat ordonanța judecătorească, cursul prescripției extinctive care a început până la intentarea acțiunii continuă fără întrerupere. Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței, depune o nouă acțiune, prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 402 alin. (2) Cod civil al RM, „Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data când a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței, depune o nouă acțiune, prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă.”

În partea ce ține de omisiunea legislativă de a legifera culpa persoanei/reprezentantului la emiterea încheierii de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței.

În partea ce ține de constituționalitatea frazei „cu condiția ca noua acțiune să fie admisă”, având în vedere că în acest sens, instanța urmează să admită acțiunea în cazul în care este întemeiată, chiar dacă termenele de prescripție au expirat, astfel, previzibilitatea și claritatea acesteia fiindu-i afectată.

Prin urmare, omisiunea legislativă constatată rezidă în faptul că legiuitorul nu a reglementat în mod expres și previzibil efectele culpei reclamantului/reprezentantului asupra întreruperii termenului de prescripție în ipoteza restituirii cererii, scoaterii acesteia de pe rol ori anulării ordonanței.

Deși norma contestată a fost inspirată din reglementări străine, legiuitorul național a preluat doar parțial mecanismul juridic existent în dreptul comparat, omițând elementele esențiale care condiționează aplicarea instituției întreruperii prescripției și care oferă garanții împotriva arbitrariului. Această lipsă de reglementare generează incertitudine juridică, lasă loc unor interpretări divergente și permite aplicarea neuniformă a legii, contrar principiului securității raporturilor juridice și exigențelor de claritate și previzibilitate desprinse din articolul 1 alin. (3) și articolul 23 din Constituția Republicii Moldova.

Or, în absența unei delimitări clare privind relevanța culpei procesuale a reclamantului, persoana nu poate prevedea în mod rezonabil consecințele juridice ale conduitei sale procesuale asupra cursului prescripției. În consecință, norma contestată, prin caracterul său incomplet și lacunar, relevă existența unei veritabile omisiuni legislative, incompatibile cu standardele constituționale ale calității legii și ale principiului legalității.

Reieșind din textul expres al Legii contestate, desprinde că nu contează faza la care cererea de chemare în judecată poate fi restituită, ceea ce denotă că inclusiv la etapa înregistrării sau primirii acesteia, adică anterior punerii cauzei pe rol. Or, într-o asemenea situație, simpla depunere formală a cererii poate produce efecte juridice semnificative asupra cursului termenului de prescripție, chiar dacă acțiunea nu întrunea condițiile legale minime pentru a fi examinată de instanță.

Această modalitate de reglementare creează o stare evidentă de incertitudine juridică, întrucât norma nu permite persoanei să prevadă în mod rezonabil dacă o cerere afectată de vicii procedurale, restituită fără examinare și fără punerea cauzei pe rol, este sau nu aptă să producă efectul întreruperii prescripției. În lipsa unor criterii clare privind relevanța conduitei procesuale a reclamantului și gravitatea neregularităților cererii, aplicarea normei rămâne dependentă de interpretări judiciare variabile și imprevizibile.

Mai mult, o asemenea reglementare poate conduce la situația în care o persoană să beneficieze de efectul întreruperii prescripției chiar prin formularea unei cereri vădit inadmisibile sau afectate de neconformități imputabile exclusiv acesteia, ceea ce contravine însăși finalității instituției prescripției extinctive, aceea de a sancționa pasivitatea și lipsa de diligență în valorificarea dreptului subiectiv.

Prin urmare, lipsa unor dispoziții clare care să delimiteze efectele unei cereri restituite la etapa primirii acesteia demonstrează caracterul lacunar și imprevizibil al normei contestate, fiind afectate exigențele de claritate, securitate juridică și previzibilitate impuse de articolele 1 alin.(3) și 23 din Constituție.

În asemenea circumstanțe, pârâtul nu poate prevedea cu suficientă certitudine momentul la care raportul juridic devine definitiv consolidat, prin intervenirea prescripției extinctive, fiind menținut într-o stare continuă de insecuritate juridică. Mai mult, reclamantului i se creează posibilitatea de a prelungi indirect termenul de exercitare a acțiunii, inclusiv în situația în care incidentul procesual care a determinat restituirea sau anularea cererii îi este imputabil.

Norma contestată nu distinge între situațiile în care incidentul procesual survine din motive obiective și cele în care acesta este cauzat de culpa procesuală a reclamantului, permițând acestuia să beneficieze în continuare de efectul favorabil al întreruperii prescripției și de termenul suplimentar prevăzut de lege. O asemenea reglementare creează un avantaj procedural

disproporționat în favoarea reclamantului și afectează securitatea raporturilor juridice ale părâtului, care rămâne într-o stare de incertitudine cu privire la momentul efectiv al stingerii dreptului material la acțiune.

Iar în partea ce ține de constituționalitatea frazei „cu condiția ca noua acțiune să fie admisă”, având în vedere că în acest sens, instanța urmează să admită acțiunea în cazul în care este întemeiată, chiar dacă termenele de prescripție au expirat, astfel, previzibilitatea și claritatea acesteia fiindu-i afectată.

Ori, abzațul contestat contravine art. 185 al. (1) lit. n) și art. 186¹ al. (1-3) Codul de procedură civilă, având în vedere că stabilește norme procesuale care contravine însuși legislației procedurale civile (Codul de procedură civilă) a Republicii Moldova care de fapt reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

De altfel, art. 2 Codul de procedură civilă, la al. (1) indică, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

Articolul 394 Codul civil, reglementează modul de aplicarea prescripției extinctive, și menționează că acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extintivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 185 Codul de procedură civilă, (1) Judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: n) la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor.

Conform art. 186¹ Codul de procedură civilă, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extintivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate.

Acelaș articol, la alin. (2) indică, că excepția de tardivitate și, după caz, repunerea în termen se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor.

Alin. (3) aceluiaș articol, indică, că dacă nu se dispune repunerea în termen și/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

Conform art. 185 CPC, indică și actele judecătorului de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, astfel, la al. (1) se menționează că judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: n) la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor.

La caz, normele prevăzute de Codul de procedură civilă, și normele Codul civil, la aplicarea simultană sunt incerte, contradictorii respectiv există dificultăți la aplicarea corectă a normelor de drept material sau procedural anunțat.

Aplicarea art. 402 al. (2) din Codul civil, prin pronunțarea asupra cererii de tardivitate odată cu temeinicia fondului cauzei, exclude aplicarea art. 185 al. (1) lit. n) și art. 186¹ al. (1-3) CPC, care menționează că acest tip de cereri se examinează de instanța de judecată doar la faza de pregătire pentru dezbateri judiciare, ceea ce face inaplicabil întreaga norma de la norma materială prevăzută de art. 402 al. (2) Codul civil, și anume partea finală a acesteia citat „prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă”.

Reprezentatul reclamantului în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, deoarece în speță nu sunt întrunite condiții prevăzute de art. 12¹ alin.(2) Cod de procedură civilă.

Audiind participanții la proces prezenți în ședința de judecată, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea întocmită de reprezentatul pârâtului din următoarele considerente.

În ședința de judecată s-a constatat că, la 14 mai 2025, Corjan Călin a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Salinski Vladimir privind încasarea datoriei pentru împrumutul nerestituit în mărime de 308 672 dolari SUA, dobânzii de întârziere în mărime de 277804,80 dolari SUA, penalitatea în mărime de 100 000 dolari SUA precum și a cheltuielile judiciare.

Astfel la baza pretențiilor având Contractul de împrumut f/n din 13.09.2013, Acordul adițional, anexa nr. 1 din 03.11.2015 al Contractului de împrumut f/n din 13.09.2013, Acordul adițional, anexa nr. 2 din 15.01.2016 al Contractului de împrumut f/n din 13.09.2013, Acordul adițional, anexa nr. 3 din 15.03.2019, al Contractului de împrumut f/n din 13.09.2013, precum și Contractul de împrumut f/n din 06.12.2013.

Reclamantul în susținerea acțiunii menționează faptul că inițial, la data de 23 octombrie 2022, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Salinski Vladimir privind încasarea datoriei.

Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, Judecător Dan Sîrbu, din 14 noiembrie 2024 cerere de chemare în judecată depusă de către Călin Corjan împotriva lui Salinski Vladimir privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere precum și compensarea cheltuielilor de judecată a fost scoasă de pe rol.

Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, Judecător Dan Sîrbu, din 27 noiembrie 2024 s-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de reprezentatul reclamantului Călin Corjan, avocat Siderenco Maxim cu privire la anularea încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, Judecător Dan Sîrbu, din 14 noiembrie 2024

Pin decizia Curții de Apel Centru din 3 aprilie 2025, s-a menținut încheierea încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, Judecător Dan Sîrbu, din 27 noiembrie 2024 .

Corespunzător se reține că la 14 mai 2025 fost înregistrată la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a doua cerere de chemare în judecată, de către Călin Corjan împotriva lui Salinski Vladimir privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere precum și compensarea cheltuielilor de judecată, fiind repartizată judecătorului Octavian Dvornic

Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, din 26 mai 2025 s-a primit spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de Corjan Călin către Salinski Vladimir privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielile de judecată.

În cadrul ședinței de pregătire a cererii de chemare în judecată pentru examinare reprezentatul pârâtului Salinski Vladimir avocat Maier Lucia a depus o cerere privind ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii înaintate de către Călin Corjan împotriva lui Salinski Vladimir privind încasarea datoriei.

În conformitate cu art. 12¹ alin.(1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

La date de 09 februarie 2016 Curtea Constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a statuat că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu.

De asemenea, înalta Curte a statuat că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecători-complete de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Respectiv, judecătorul ordinar nu se pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, avînd ca obiect prevederile contestate.

Avînd în vedere circumstanțele descrise supra, instanța de judecată, ținînd cont de faptul că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de reprezentantul pârâtului Salinski Vladimir, nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei civile, respectiv instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea întocmită de avocatul stagiar Ouș Dumitru, privind excepția de neconstituționalitate întru verificarea constituționalității art. 402 alin (2) Cod civil ” *Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data cînd a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței, depune o nouă acțiune, prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă* ” .

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art.art. 12¹ alin.(1)-(3), 269-270 Codul de procedură civilă, instanța de judecată

dispune:

Se admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în baza sesizării întocmită de reprezentantul pârâtului Salinski Vladimir avocat stagiar Ouș Dumitru

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea întocmită de reprezentantul pârâtului Salinski Vladimir avocat stagiar Ouș Dumitru, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, întru verificarea constituționalității art. 402 alin (2) Cod civil ” *Cu toate acestea, dacă reclamantul, în termen de 6 luni de la data cînd a devenit irevocabilă încheierea de restituire a cererii, de scoatere a cererii de pe rol sau de anulare a ordonanței, depune o nouă acțiune, prescripția este considerată întreruptă prin acțiunea precedentă cu condiția ca noua acțiune să fie admisă.* ”

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Octavian Dvornic